

Μάθημα/Τάξη:	Νεοελληνική Γλώσσα Β' Γυμνασίου
Όνοματεπώνυμο Μαθητή:	
Ημερομηνία:	11/11/2019
Επιδιωκόμενος Στόχος:	

Διαγώνισμα 1^{ου} Κύκλου

Κείμενο

Οι εποχές που η γυναίκα καθόταν σπίτι, μαγείρευε, καθάριζε και πρόσεχε τα παιδιά έχουν παρέλθει προ πολλού. Η σημερινή μητέρα έχει έναν διπλό και αρκετά δύσκολο ρόλο να υποστηρίξει, αυτόν την εργαζόμενη επιτυχημένης γυναίκας και εκείνον της... μητέρας. Πώς όμως μπορεί να ανταποκριθεί σωστά στις απαιτήσεις της δουλειάς και της οικογένειάς της;

Το δίλημμα αυτό είναι εξ' αρχής λάθος τονίζει ο κ. Δημήτρης Κούκης, Παιδοψυχολόγος, επισημαίνοντας πως και οι δύο αυτοί ρόλοι μπορούν να συνδυαστούν αρμονικά από την σύγχρονη εργαζόμενη μητέρα, αρκεί να μην διακατέχεται από ενοχές. «Οι ενοχές σαν συναίσθημα δεν χωρούν στη ζωή μας γενικότερα και πόσο μάλλον στον χώρο της οικογένειας και της συζυγικής σχέσης. Άρα λοιπόν, αφού οι οικονομικές συνθήκες της σύγχρονης κοινωνίας απαιτούν και τους δύο γονείς να εργάζονται, είναι ψευτοδίλημμα για μια μητέρα να αναρωτιέται αν θα πρέπει να στραφεί στην οικογένεια ή στην καριέρα της», λέει ο κ. Κούκης. «Ειδικά τα τελευταία χρόνια με την οικονομική κρίση, πολύ συχνά συναντάμε στην καθημερινότητά μας, αλλά και ως ειδικοί ψυχικής υγείας πολλές οικογένειες οι οποίες στηρίζονται μόνο από τον μισθό της μητέρας.

Αρκετές μητέρες σήμερα διακατέχονται από τύψεις γιατί «δεν βλέπουν πολλές ώρες το παιδί» ή «γιατί δεν έχουν το χρόνο να είναι συνέχεια μαζί του». Σύμφωνα με τον κ. Κούκη, αυτό δεν θα πρέπει να προκαλεί τύψεις στην μητέρα, γιατί η ποσότητα του χρόνου δεν έχει σημασία, όσο η ποιότητα. Δεν έχει τόση σημασία πόσες ώρες βρίσκεται στο σπίτι η μητέρα, αλλά το κατά πόσο δίνει βαρύτητα στην ανάπτυξη ποιοτικών σχέσεων με το παιδί ή τα παιδιά της. Ακόμα και μία ώρα κουβέντας πριν κοιμηθούν το βράδυ ή η παρουσία της σε συγκεντρώσεις γονέων ή γιορτές ή άλλες παιδικές δραστηριότητες έχει ιδιαίτερη σημασία για τα παιδιά.

Το κείμενο έχει αντληθεί από το διαδίκτυο. Πηγή: www.in2life.gr

ΘΕΜΑΤΑ

A. Με βάση το κείμενο ποιες είναι οι προτάσεις του παιδοψυχολόγου έτσι ώστε η σύγχρονη μητέρα να απολαμβάνει μια αρμονική σχέση με το παιδί της;

Μονάδες 26

B.1. Να εντοπίσετε τη δομή της τρίτης παραγράφου «Αρκετές μητέρες σήμερα ... σημασία για τα παιδιά»;

Μονάδες 10

B.2. «καθάριζε, έχει, να ανταποκριθεί, διακατέχεται». Να αναφέρετε το χρόνο, τη χρονική βαθμίδα και την έγκλιση στην οποία βρίσκεται το καθένα από τα παραπάνω ρήματα.

Μονάδες 12

B.3. Να γράψετε μια πρόταση ή περίοδο χρησιμοποιώντας καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

Εργαζόμενη, ενοχές, διακατέχονται, δραστηριότητες, σημασία.

Μονάδες 10

B.4. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω σύνθετες λέξεις ως: παρατακτικές, αντικειμενικές, κτητικές ή προσδιοριστικές:

αγριολούλουδο, γαλαζοπράσινα, χαρτοπαίκτης, καλότυχος.

Μονάδες 12

Γ. Να δημιουργήσετε μία παράγραφο 100-120 λέξεων με σύγκριση-αντίθεση, όπου θα συγκρίνετε τη θέση της γυναίκας στο παρελθόν και τη θέση της στη σημερινή εποχή.

Μονάδες 30

Του γιοφουριού της Άρτας

Η παραλογή αυτή είναι ένα από τα γνωστότερα και ωραιότερα δημιουργήματα της λαϊκής μούσας και στηρίζεται σε μια μακραίωνη παράδοση, σχετική με τη θεμελίωση μεγάλων έργων. Από τους αρχαίους ακόμα χρόνους υπήρχε η δοξασία ότι, για να στερεωθεί και να προφυλαχθεί από κάθε κίνδυνο ένα κτίσμα, έπρεπε να θυσιαστεί στα θεμέλιά του κάποιο ζωντανό πλάσμα. Το γεφύρι της Άρτας, ένα έργο τόσο δύσκολο και θαυμαστό για την εποχή του, ενέπνευσε το ομώνυμο δημοτικό τραγούδι και πλούτισε την παράδοση με τον δικό του θρύλο. Παραλλαγές του τραγουδιού, που αναφέρονται και σε άλλα γεφύρια ή οικοδομήματα, υπάρχουν όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε όλη την περιοχή των Βαλκανίων. Το κείμενο που ακολουθεί είναι η κερκυραϊκή παραλλαγή Του γιοφουριού της Άρτας, από την έκδοση του Νικόλαου Γ. Πολίτη Εκλογαί από τα τραγούδια του ελληνικού λαού (1914).

Σαράντα πέντε μάστοροι κι εξήντα μαθητάδες
γιοφύρι-ν-εθεμέλιωναν στην Άρτας το ποτάμι.
Ολημερίς το χτίζανε, το βράδυ εγκρεμιζόταν.
Μοιριολογούν οι μάστοροι και κλαιν οι μαθητάδες:
«Αλίμονο στους κόπους μας, κρίμα στις δούλεψές μας,
ολημερίς να χτίζουμε, το βράδυ να γκρεμιέται!»
Πουλάκι εδιάβη κι έκατσε αντίκρυ στο ποτάμι,
δεν εκελάηδε σαν πουλί, μηδέ σα χελιδόνι,
παρά εκελάηδε κι έλεγε, ανθρωπινή λαλίτσα:
«Α δε στοιχειώσετε άνθρωπο, γιοφύρι δε στεριώνει·
και μη στοιχειώσετε ορφανό, μη ξένο, μη διαβάτη,
παρά του πρωτομάστορα την όμορφη γυναίκα,
πόρχεται αργά τ' αποταχύ* και πάρωρα* το γιόμα».

Τ' άκουσ' ο πρωτομάστορας και του θανάτου πέφτει.
Πιάνει, μηνάει της λυγερής με το πουλί τ' αηδόνι:
Αργά ντυθεί, αργά αλλαχτεί, αργά να πάει το γιόμα,
αργά να πάει και να διαβεί της Άρτας το γιοφύρι.
Και το πουλί παράκουσε κι αλλιώς επήγε κι είπε:
«Γοργά ντύσου, γοργά άλλαξε, γοργά να πας το γιόμα,
γοργά να πας και να διαβείς της Άρτας το γιοφύρι».

Να τηνε κι εξανάφανεν* από την άσπρη στράτα.
Την είδ' ο πρωτομάστορας, ραγίζεται η καρδιά του.
Από μακριά τους χαιρετά κι από κοντά τους λέει:
«Γεια σας, χαρά σας, μάστοροι και σεις οι μαθητάδες,

μα τι έχει ο πρωτομάστορας κι είναι βαργωμισμένος;*
– Το δαχτυλίδι τόπεσε στην πρώτη την καμάρα,
και ποιος να μπει και ποιος να βγει το δαχτυλίδι νά 'βρει;
– Μάστορα, μην πικραίνεσαι κι εγώ να πά' σ' το φέρω,
εγώ να μπω, κι εγώ να βγω, το δαχτυλίδι νά βρω».

Μηδέ καλά κατέβηκε, μηδέ στη μέση επήγε·
«Τράβα, καλέ μ', τον άλυσο, τράβα την αλυσίδα,
τι όλον τον κόσμο ανάγειρα και τίποτες δεν ήβρα».
Ένας πιχάει* με το μυστρί,* κι άλλος με τον ασβέστη,
παίρνει κι ο πρωτομάστορας και ρίχνει μέγα λίθο.

«Αλίμονο στη μοίρα μας, κρίμα στο ριζικό* μας!
Τρεις αδερφάδες είμαστε, κι οι τρεις κακογραμμένες,
η μια 'χτισε το Δούναβη, κι η άλλη τον αφράτη,*
κι εγώ η πλιο στερνότερη* της Άρτας το γιοφύρι.
Ως τρέμει το καρυόφυλλο,* να τρέμει το γιοφύρι,
κι ως πέφτουν τα δεντρόφυλλα, να πέφτουν οι διαβάτες.

– Κόρη, το λόγον άλλαξε κι άλλη κατάρα δώσε,
πόχεις μονάκριβο αδερφό, μη λάχει* και περάσει».
Κι αυτή το λόγον άλλαξε κι άλλη κατάρα δίνει.
«Αν τρέμουν τ' άγρια βουνά, να τρέμει το γιοφύρι,
κι αν πέφτουν τ' άγρια πουλιά, να πέφτουν οι διαβάτες,
τι έχω αδερφό στην ξενιτιά, μη λάχει και περάσει».

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να διατυπώσετε το θέμα του δημοτικού τραγουδιού σε 40-50 λέξεις.

Μονάδες 30

B.1. Ένα εκφραστικό μέσο που χρησιμοποιείται είναι η επανάληψη. Να καταγράψετε μια επανάληψη μέσα από το κείμενο και να σχολιάσετε τη λειτουργία της.

B.2. Πώς θα χαρακτηρίζατε τη γλώσσα του τραγουδιού; Τεκμηριώστε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο.

Μονάδες 40

ΑΡΕΙΜΑΝΙΟ
ΔΙΚΤΥΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Γ. Η γυναίκα του πρωτομάστορα παρουσιάζει μια ποικιλία στα συναισθήματα της.
Ποια είναι αυτά τα συναισθήματα και τι προκαλεί την εναλλαγή τους;

Μονάδες 30

Καλή Επιτυχία!!!